

Obsah

I.část Starověk	21
Úvod	23
<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
Právní dějiny a česká právní historiografie	25
Základní literatura k dalšímu studiu právních dějin	29
Základní česká a slovenská literatura a soubory pramenů práva ke studiu právních dějin starověku	31
1. Čína	32
<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
1.1 Všeobecná charakteristika vývoje	32
1.2 Systém státních orgánů a místní správy	35
1.3 Organizace soudnictví	37
1.4 Prameny práva a jeho vývoj	37
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	38
Literatura	39
2. Indie	41
<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
2.1 Všeobecná charakteristika vývoje	41
2.2 Systém státních orgánů	43
2.3 Organizace soudnictví	44
2.4 Prameny práva a jeho vývoj	45
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	45
Literatura	46
3. Egypt	47
<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
3.1 Všeobecná charakteristika vývoje	47
3.2 Systém státních orgánů	49
3.3 Organizace místní správy	50
3.4 Organizace soudnictví	51
3.5 Prameny práva a jeho vývoj	52
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	53
Literatura	55
4. Mezopotámie	56
<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
4.1 Všeobecná charakteristika vývoje	56
4.2 Systém státních orgánů	59
4.3 Organizace místní správy	60
4.4 Organizace soudnictví	61
4.5 Prameny práva a jeho vývoj	61
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	63
Literatura	64
5. Chetitská říše	65
<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
5.1 Všeobecná charakteristika vývoje	65

5.2	Systém státních orgánů	67
5.3	Organizace místní správy	67
5.4	Organizace soudnictví	68
5.5	Prameny práva a jeho vývoj	68
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	68
	Literatura	69
6.	Izrael	70
	<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
6.1	Všeobecná charakteristika vývoje	70
6.2	Systém státních orgánů a organizace místní správy	73
6.3	Organizace soudnictví	73
6.4	Prameny práva a jeho vývoj	74
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	74
	Literatura	75
7.	Starověké Řecko	76
	<i>Doc. JUDr. Michaela Židlická, Dr.</i>	
7.1	Řeckápolis	76
7.1.1	Prameny poznání dějin státu a práva	78
7.1.2	Stát a právo v řecké filozofii	79
7.1.3	Přehled vývoje řeckého státu	83
7.2	Mykénské Řecko	84
7.2.1	Organizace společnosti	84
7.2.2	Společenské a právní vztahy	85
7.3	Homérské Řecko (1200–800 před n. 1.)	85
7.3.1	Společenská struktura	85
7.3.2	Počátky práva v homérském Řecku	86
7.3.3	Rodina	86
7.3.4	Společenské vztahy	86
7.4	Rané Řecko (8.–6. století před n. 1.)	87
7.4.1	Společenská a politická organizace	87
7.4.2	Právo	88
7.5	Stát a právo ve Spartě	88
7.5.1	Společenská struktura	89
7.5.2	Státní organizace a právo	90
7.6	Stát a právo v Athénách	91
7.6.1	Právo a jeho vývoj	91
7.6.2	Solonovy reformy roku 594–3 před n. 1.	91
7.6.3	Společenské a státní zřízení	92
7.6.4	Orgány státní moci	92
7.6.5	Kleisthenovy reformy (asi roku 508 před n. 1.)	92
7.7	Klasické Řecko	93
7.7.1	Athénská demokracie v klasické podobě (5.–4. století před n. 1.)	93
7.7.2	Společenská struktura	94
7.7.3	Systém státních orgánů	95
7.7.4	Základní principy attického práva	98
7.7.5	Soudy a procesní právo	101
7.8	Helénistický stát (336–30 před n. 1.)	102
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	103
	Literatura	112

8. Starověký Řím	113
<i>Doc. JUDr. Michaela Židlická, Dr.</i>	
8.1 Předřímské civilizace na Apeninském poloostrově	113
8.2 Doba královská (8.–5. století před n. l.)	114
8.2.1 Všeobecná charakteristika vývoje	114
8.2.2 Politická organizace společnosti	115
8.2.3 Právo v době královské	116
8.2.4 Reformy Servia Tullia	116
8.3 Římská republika	117
8.3.1 Všeobecná charakteristika vývoje	117
8.3.2 Ústavní orgány republiky	123
8.3.3 Prameny práva za republiky	127
8.4 Principát	132
8.4.1 Oktavián Augustus (Octavianus Augustus)	132
8.4.2 Organizace státní správy za principátu	133
8.4.3 Prameny práva za principátu	136
8.4.4 Jurisprudence	137
8.5 Dominát	142
8.5.1 Historické okolnosti vzniku dominátu	143
8.5.2 Diokleciánovy reformy státní správy	144
8.5.3 Prameny práva za dominátu	145
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	150
Literatura	158
Přehled panovníků	159
2. část - Státy západní Evropy a USA	167
9. Germánské říše	169
<i>Doc. JUDr. Ladislav Vojáček, CSc.</i>	
9.1 Germáni	169
9.1.1 Původ germánských kmenů	169
9.1.2 Základní skupiny germánských kmenů	170
9.1.3 Germánská společnost na konci starověku	170
9.1.4 Přijetí křesťanství	171
9.2 Stěhování národů a kontakty Germánů s Římskou říší	172
9.2.1 Stěhování národů	172
9.2.2 Germáni a Římská říše	173
9.2.3 Rozvrácení Západořímské říše	173
9.2.4 Germáni – příčina pádu Římské říše?	174
9.3 Germánské říše	174
9.3.1 Organizace germánských říší	175
9.3.2 Nejvýznamnější germánské říše	176
9.3.2.1 Gótská říše	176
9.3.2.2 Vizigótské říše	176
9.3.2.3 Ostrogótské říše	176
9.3.2.4 Langobardské říše	177
9.3.2.5 Gepidská říše	177
9.3.2.6 Vandalská říše	177
9.3.2.7 Svébská říše	178
9.3.2.8 Burgundské říše	178
9.3.2.9 Další germánské kmeny a jejich říše	178
9.4 Prameny práva germánských říší	179
9.4.1 Personalita práva	179

9.4.2	Prameny germánského práva	179
9.4.3	Germánská zpracování římského práva	181
	Závěrečná poznámka	181
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	182
	Literatura	183
10.	Franská říše	184
	<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
10.1	Všeobecná charakteristika vývoje	184
10.2	Společenská struktura	186
10.3	Státní a správní zřízení	187
10.4	Soudní organizace	188
10.5	Prameny práva	189
10.5.1	Leges barbarorum	189
10.5.2	Kapituláře	189
10.5.3	Listiny, formuláře a právní knihy	190
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	190
	Literatura	191
11.	Německo	192
	<i>Doc. JUDr. Ladislav Vojáček, CSc.</i>	
11.1	Římsko-německá říše	196
11.1.1	Základní vývojové trendy	196
11.1.1.1	Vznik římsko-německé říše	196
11.1.1.2	Úpadek říšské moci	197
11.1.1.3	Zlatá bula Karla IV.	199
11.1.1.4	Další pokusy o upevnění říše	200
11.1.1.5	Knížecí absolutismus	200
11.1.1.6	Zánik římsko-německé říše	201
11.1.2	Organizace státního aparátu v římsko-německé říši	202
11.1.2.1	Říšské orgány	202
11.1.2.2	Orgány říšských teritorií	204
11.1.2.3	Prameny práva v římsko-německé říši	204
11.2	Cesta ke sjednocení Německa (1806–1871)	209
11.2.1	Základní vývojové trendy	209
11.2.1.1	Německý spolek	209
11.2.1.2	Německý celní spolek	208
11.2.1.3	Revoluce let 1848–1849	209
11.2.1.4	Severoněmecký spolek	212
11.2.2	Organizace státního aparátu v letech 1815–1871	212
11.2.2.1	Orgány Německého spolku	212
11.2.2.2	Orgány Severoněmeckého spolku	213
11.2.2.3	Prameny práva po rozpadu římsko-německé říše	213
11.3	Německé císařství (1871–1918)	214
11.3.1	Základní vývojové trendy	214
11.3.2	Ústava z roku 1871	214
11.3.3	Státní aparát sjednoceného Německa	215
11.3.3.1	Spolková rada	215
11.3.3.2	Císař	215
11.3.3.3	Říšský sněm	215
11.3.3.4	Kancléř	215

11.3.3.5	Spolkové země	216
11.3.3.6	Soudnictví	216
11.3.4	Právo Německého císařství	216
11.3.4.1	Kodifikace	216
11.3.4.2	Obchodní zákoník	217
11.3.4.3	Občanský zákoník	217
11.3.4.4	Sociální a pracovněprávní zákonodárství	218
11.3.4.5	Kulturní boj	218
11.4	Výmarská republika	218
11.4.1	Základní vývojové trendy	219
11.4.1.1	Konec války	219
11.4.1.2	Rada lidových zmocněnců	219
11.4.1.3	Provolání Rady lidových zmocněnců	220
11.4.1.4	Zákon o prozatímní říšské moci	220
11.4.1.5	Versailleská mírová smlouva	221
11.4.1.6	Důsledky prohrané války	221
11.4.1.7	Výmarská ústava	222
11.4.1.8	Stabilizace	223
11.4.1.9	Hospodářská krize	223
11.4.2	System státních orgánů	223
11.4.2.1	Ústřední orgány	224
11.4.2.2	Soudní soustava	225
11.4.2.3	Orgány spolkových zemí	225
11.4.3	Právo Výmarské republiky	225
11.4.3.1	Zákonodárná pravomoc	225
11.4.3.2	Prameny práva	225
11.5	Nacistická Třetí říše	226
11.5.1	Základní vývojové trendy	226
11.5.1.1	Uchopení moci	226
11.5.1.2	NSDAP	227
11.5.1.3	Likvidace výmarského režimu	227
11.5.1.4	Mechanismus nacistické moci	228
11.5.2	System státních orgánů	229
11.5.2.1	Ústřední orgány	229
11.5.2.2	Organizace ekonomického života	229
11.5.2.3	Soudnictví	230
11.5.2.4	Represivní složky	230
11.5.3	Nacistické právo	231
11.5.3.1	Tvorba a aplikace práva	231
11.5.3.2	Norimberské zákony	231
11.5.3.3	Soukromé právo	232
11.5.3.4	Trestní právo a trestní řízení	232
11.6	Německo po druhé světové válce	233
11.6.1	Základní vývojové trendy	233
11.6.1.1	Okupační správa	233
11.6.1.2	Základní zákon SRN	233
11.6.1.3	Okupační statut	234
11.6.1.4	Vznik NDR	234
11.6.1.5	Ústava z roku 1949	235
11.6.1.6	Ústava z roku 1968	236
11.6.2	Státní aparát německých států	236

11.6.2.1	Státní aparát SRN	236
11.6.2.2	Státní aparát NDR	237
11.6.3	Poválečné právo	238
11.6.3.1	Denacifikace	238
11.6.3.2	Právo Spolkové republiky Německo	238
11.6.3.3	Právo Německé demokratické republiky	239
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	240
	Literatura	243
12. Francie		246
	<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
12.1	Období raného a rozvíjejícího se feudalismu	246
12.1.1	Všeobecná charakteristika vývoje	246
12.1.2	Společenská struktura	249
12.1.3	Systém státních orgánů	250
12.2	Stavovská monarchie	253
12.3	Období absolutismu	254
12.4	Francouzská revoluce 1789	258
12.4.1	Příčiny revoluce	258
12.4.2	Období generálních stavů a ústavodárného shromáždění	259
12.4.3	Období Zákonodárného shromáždění	261
12.4.4	Období girondistického Konventu	262
12.4.5	Období jakobínského Konventu	263
12.4.6	Období thermidorského Konventu	264
12.4.7	Období direktoria	264
12.4.8	Období konzulátu	265
12.4.9	Období císařství	266
12.5	Francie v 19. století	267
12.5.1	Období restaurace	267
12.5.2	Červencová monarchie	268
12.5.3	Revoluce 1848–1849	268
12.5.4	Období druhého císařství	269
12.5.5	Období III. republiky	270
12.5.6	Francie na konci 19. století	271
12.5.7	Meziválečné období	272
12.6	Organizace soudnictví	273
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	274
	Literatura	276
13. Itálie		278
	<i>Doc. JUDr. Ladislav Vojáček, CSc., Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
13.1	Apeninský poloostrov do sjednocení Itálie (9. století až 1859)	278
13.1.1	Základní vývojové trendy	278
13.1.1.1	Italské městské republiky	281
13.1.1.2	Jih Itálie: Od Království obojí Sicílie ke Království obojí Sicílie	282
13.1.1.3	Církevní stát (Patrimonium sancti Petri)	283
13.1.1.4	Savojský Piemont, Sardinské království	284
13.1.2	Prameny práva	284
13.1.2.1	Ius commune	285
13.1.2.2	Statutární právo	285
13.1.2.3	Libri feudorum	285
13.1.2.4	Constitutiones regni Siciliae Fridricha II.	286

13.1.2.5	Kodifikace 18. století	286
13.2	Cesta ke sjednocení Itálie (risorgimento)	287
13.2.1	Vliv Francouzské revoluce	287
13.2.2	Revoluce 1848–1849	288
13.2.3	Sjednocení	289
13.3	Italské království v letech 1861–1918	290
13.3.1	Problémy sjednoceného státu	290
13.3.2	Benátsko a Řím	290
13.3.3	Sardinský statut	290
13.3.4	Zákonodárství	291
13.4	Poválečná krize a Mussoliniho Itálie (1918–1943)	291
13.4.1	Poválečná krize	291
13.4.2	Politická scéna	292
13.4.3	Fašisté	292
13.4.4	Uchopení moci	293
13.4.5	Diktátorský režim	293
13.4.6	Korporativní stát	294
13.4.7	Velká fašistická rada	294
13.4.8	Lateránské smlouvy	295
13.5	Konec monarchie a Italská republika	295
13.5.1	Svržení Mussoliniho	295
13.5.2	Republika Salo	295
13.5.3	Poválečné přeměny	296
13.5.4	Ústava z roku 1947	297
13.5.4.1	Ústřední orgány	298
13.5.4.2	Územní správa	299
13.5.4.3	Soudní organizace	299
13.6	Právo jednotného italského státu	300
13.6.1	Vývojové trendy	300
13.6.2	Občanské a obchodní právo	301
13.6.3	Trestní právo	302
13.7	Právo tvorba podle ústavy z roku 1947	303
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	303
	Literatura	306
14. Anglie – Velká Británie		307
	<i>JUDr. Marta Kadlecová, CSc.</i>	
14.1	Raný středověký stát	308
14.1.1	Anglosaská království 5.–10. století	308
14.1.1.1	Povšechný historický vývoj, sociální struktura a státní zřízení	308
14.1.1.2	System státních orgánů	309
14.1.1.3	Právo	309
14.1.2	Normanská Anglie 11.–12. století	310
14.1.2.1	Povšechný historický vývoj	310
14.1.2.2	System státních orgánů	311
14.1.2.2.1	Centrální	311
14.1.2.2.2	Místní	312
14.1.2.2.3	Soudní	312
14.1.2.3.	Právo	316
14.2	Rozvinutý středověký stát, stavovská monarchie 13.–14. století	320

14.2.1	Povšechný historický vývoj, sociální struktura a státní zřízení	320
14.2.2	Systém státních orgánů	322
14.2.2.1	Centrální	322
14.2.2.2	Místní	324
14.2.2.3	Soudní	324
14.2.3	Právo	328
14.3	Pozdní středověký stát, absolutní monarchie a její krize v 15.–17. století	329
14.3.1	Povšechný historický přehled, sociální struktura a státní zřízení	329
14.3.2	Systém státních orgánů	334
14.3.2.1	Centrální	334
14.3.2.2	Místní	335
14.3.2.3	Soudní	336
14.3.3	Právo	338
14.4	Britská konstituční monarchie v 18.–19. století	339
14.4.1	Povšechný historický vývoj, sociální struktura a státní zřízení	339
14.4.2	Systém státních orgánů	340
14.4.2.1	Centrální	340
14.4.2.2	Místní	347
14.4.2.3	Soudní	347
14.4.3	Právo	351
14.5	Britská konstituční monarchie mezi světovými válkami 1918–1939	352
14.5.1	Povšechný historický přehled	352
14.6	Britská konstituční monarchie v 50.–70. letech 20. století	354
14.6.1	Povšechný historický přehled a státní zřízení	354
14.6.2	Systém státních orgánů	357
14.6.2.1	Centrální	357
14.6.2.2	Místní	361
14.6.2.3	Soudní	362
14.6.3	Právo	364
14.7	Anglické právo	364
14.7.1	Writy	365
14.7.2	Vzory originálních writů z doby Jindřicha II.	369
14.7.3	Lenní držba a jiné druhy pozemkové držby	370
14.7.4	Smlouvy uzavřené pod pečeti a smlouvy jednoduché	371
14.7.5	Právníké vzdělání	371
14.7.6	Ekvity	375
14.7.7	Trestní řízení	377
14.7.8	Civilní řízení	378
14.7.9	Odvolání	379
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	380
	Literatura	382
	15. Spojené státy americké	383
	<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
	Vznik USA	383
15.1	Vznik konfederace	386
15.2	Vytvoření federace	387
15.3	Spojené státy do občanské války	390

15.4	Občanská válka	392
15.5	Spojené státy do první světové války	396
15.7	USA za první světové války a ve dvacátých letech	399
15.8	Období Rooseveltova New Dealu	402
15.9	USA za druhé světové války	405
15.10	USA po druhé světové válce	406
15.11	Postavení jednotlivých států a jejich uspořádání	409
15.12	Organizace místní správy	410
15.13	Organizace soudnictví	410
15.14	Prameny práva a jeho vývoj	411
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	413
	Literatura	414
16.	Nizozemsko	415
	<i>JUDr. Renata Veselá, Ph.D.</i>	
16.1	Raný středověký stát	415
16.1.1	Všeobecná charakteristika vývoje	415
16.1.2	Sociální struktura, státní zřízení	416
16.2	Flanderská města a burgundsko-nizozemský stát ve 14. a 15. století	417
16.2.1	Všeobecná charakteristika vývoje	417
16.2.2	Sociální struktura a státní zřízení	417
16.2.3	Systém státních orgánů	418
16.3	Nizozemská buržoazní revoluce	419
16.3.1	Všeobecná charakteristika vývoje	419
16.3.2	Sociální struktura a státní zřízení	421
16.3.3	Systém státních orgánů	422
16.3.4	Právo, právní památky	423
16.4.	Republika Spojené provincie nizozemské (Nizozemsko)	424
16.4.1	Všeobecná charakteristika vývoje	424
16.4.2	Státní zřízení, systém státních orgánů	425
16.4.3	Prameny práva a jeho vývoj	427
16.5	Počátky moderního státu v Nizozemsku	427
16.5.1	Všeobecná charakteristika vývoje	427
16.5.2	Sociální struktura, státní zřízení	428
16.5.3	Prameny práva a jeho vývoj	428
16.6	Nizozemsko po roce 1848	429
16.6.1	Všeobecná charakteristika vývoje	429
16.6.2	Státní zřízení, systém státních orgánů	430
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	430
	Literatura	431
17.	Portugalsko	432
	<i>JUDr. Renata Veselá, Ph.D.</i>	
17.1	Vytvoření portugalského státu	432
17.1.1	Všeobecná charakteristika vývoje	432
17.1.2	Sociální struktura a státní zřízení	434
17.1.3	Systém státních orgánů	434
17.1	Prameny práva a jeho vývoj	435
17.2	Období zámořských objevů (1385–1580)	436
17.2.1	Všeobecná charakteristika vývoje	436
17.2.2	Sociální struktura a státní zřízení	436
17.2.3	Systém státních orgánů	437

17.2.4	Prameny práva a jeho vývoj	437
17.3	Portugalská unie se Španělskem (1580–1640)	437
17.4	Portugalsko v letech 1640–1807	438
17.4.1	Všeobecná charakteristika vývoje	438
17.4.2	Sociální struktura, státní zřízení	438
17.4.3	Systém státních orgánů	439
17.4.4	Prameny práva a jeho vývoj	440
17.5	Portugalsko v letech 1807–1910	440
17.5.1	Všeobecná charakteristika vývoje	440
17.5.2.	Sociální struktura, státní zřízení	441
17.5.3	Systém státních orgánů	442
17.5.4	Prameny práva a jeho vývoj	442
17.6	Období po roce 1910	443
17.6.1	Všeobecná charakteristika vývoje	443
17.6.2	Sociální struktura, státní zřízení	444
17.6.3	Systém státních orgánů	444
17.6.4	Prameny práva a jeho vývoj	445
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	446
	Literatura	447
18. Španělsko		448
	<i>JUDr. Renata Veselá, Ph.D.</i>	
18.1	Raný středověký stát (8.–12. století)	448
18.1.1	Všeobecná charakteristika vývoje	448
18.1.2	Sociální struktura a státní zřízení	449
18.1.3	Systém státních orgánů	450
18.1.4	Prameny práva a jeho vývoj	451
18.2	Rozvitý středověký stát (12.–15. století)	451
18.2.1	Všeobecná charakteristika vývoje	451
18.2.2	Sociální struktura a státní zřízení	452
18.2.3	Systém státních orgánů	452
18.2.4	Prameny práva a jeho vývoj	453
18.3	Období 16. a 17. století	454
18.3.1	Všeobecná charakteristika vývoje	454
18.3.2	Sociální struktura a státní zřízení	456
18.3.3	Systém státních orgánů	457
18.3.4	Prameny práva a jeho vývoj	458
18.4	Období 18. a 19. století	459
18.4.1	Všeobecná charakteristika vývoje	459
18.4.2	Sociální struktura a státní zřízení	461
18.4.3	Systém státních orgánů	462
18.4.4	Prameny práva a jeho vývoj	464
18.5	Doba Alfonse XIII. (1902–1931)	464
18.5.1	Všeobecná charakteristika vývoje	464
18.5.2	Sociální struktura a státní zřízení	465
18.5.3	Systém státních orgánů	466
18.6.	Novodobé dějiny Španělska	467
18.6.1	Všeobecná charakteristika vývoje	467
18.6.2	Sociální struktura a státní zřízení	468
18.6.3	Systém státních orgánů	468
18.6.4	Prameny práva a jeho vývoj	469

Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	469
Literatura	471
19. Švýcarsko	472
<i>JUDr. Marta Kadlecová, CSc.</i>	
19.1 Všeobecná charakteristika vývoje	472
19.2 Systém státních orgánů	473
19.2.1 Ústřední orgány a ústava	473
19.2.2 Organizace místní správy	475
19.2.3 Organizace soudnictví	475
19.2.4 Právo – referendum, lidová iniciativa	476
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	477
Literatura	477
20. Severské země	478
<i>Doc. JUDr. Ladislav Vojáček, CSc.</i>	
20.1 Specifika severu Evropy	479
20.2 Stát a právo severských zemí ve středověku (do roku 1648)	480
20.2.1 Vznik a základní rysy	480
20.2.2 Mezinárodně politické podmínky	480
20.2.3 Králové	481
20.2.4 Královští úředníci (úřady)	481
20.2.5 Thingy a stavovská shromáždění	482
20.2.6 Švédsko	482
20.2.8 Finsko	483
20.2.9 Dánsko	483
20.2.10 Norsko	484
20.2.11 Island	485
20.2.12 Prameny práva severských států	486
20.2.13 Působení římského práva	488
20.3 Severské státy po roce 1648	488
20.3.1 Mezinárodní a vnitropolitické souvislosti vývoje	488
20.3.2 Švédsko	488
20.3.2.1 Švédsko v 17. a 18. století	488
20.3.2.2 Absolutismus konce 17. a začátku 18. století	489
20.3.2.3 Stavovská ústava z roku 1720	489
20.3.2.4 Nastolení osvícenského absolutismu	490
20.3.2.5 Ústava z let 1809–1812	490
20.3.2.6 Přejít ke klasickému parlamentarismu	490
20.3.2.7 Doba druhé světové války a poválečné období	491
20.3.2.8 Král	491
20.3.2.9 Říšská rada	492
20.3.2.10 Vláda	492
20.3.2.11 Říšské shromáždění	492
20.3.2.12 Regionální samospráva	493
20.3.2.13 Ombudsman	493
20.3.2.14 Organizace soudnictví a státní žaloba	494
20.3.2.15 Občanská práva	494
20.3.3 Finsko	494
20.3.3.1 Modernizace státního aparátu	494
20.3.3.2 Součást Ruské říše	494
20.3.3.3 Sněm v roce 1863	495

20.3.3.4	Vývoj do roku 1917	496
20.3.3.5	Vyhlášení samostatnosti	496
20.3.3.6	Republikánská ústava	496
20.3.3.7	Druhá světová válka	497
20.3.3.8	Poválečném období	497
20.3.4	Dánsko	498
20.3.4.1	Absolutistická monarchie	498
20.3.4.2	Zavedení parlamentního režimu	498
20.3.4.3	Ústava z roku 1915	499
20.3.4.4	Reforma soudnictví	499
20.3.4.5	Šlesvicko a Holštýnsko	500
20.3.4.6	Doba nacistické okupace	500
20.3.4.7	Poválečné období	500
20.3.5	Norsko	500
20.3.5.1	Vývoj v 17. a 18. století	500
20.3.5.2	Ústava z roku 1814	501
20.3.5.3	Vyhlášení nezávislosti v roce 1905	502
20.3.5.4	Nacistická okupace	502
20.3.5.5	Vývoj po osvobození	502
20.3.6	Island	503
20.3.6.1	Island pod dánskou nadvládou	503
20.3.6.2	Dánsko-islandská reálná unie	503
20.3.6.3	Vyhlášení republiky	504
20.3.7	Právo severských zemí	504
20.3.7.1	Právo tvorba	504
20.3.7.2	Severské zákoníky 17. a 18. století	504
20.3.7.3	Obyčejové právo a soudcovská tvorba práva	505
20.3.7.4	Vývoj práva v 19. a 20. století	505
20.3.7.5	Severské zákonodárství	506
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	507
	Literatura	510
	Přehled panovníků a představitelů států	511
	3. část - Státy střední a východní Evropy	533
	21. Byzantská říše	535
	<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.</i>	
21.1	Všeobecná charakteristika vývoje	535
21.2	Společenská struktura	537
21.3	Systém státních orgánů a místní správy	538
21.3.1	Císař	538
21.3.2	Centrální orgány	538
21.3.3	Správní zřízení	539
21.3.4	Armáda a loďstvo	539
21.4	Organizace soudnictví	540
21.5	Poměr církve a státu	540
21.6	Prameny práva a jeho vývoje	541
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	543
	Literatura	543

22. Rusko	544
<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.</i>	
22.1 Vznik státnosti a feudálních vztahů na Rusi (9.–12. století)	544
22.1.1 Všeobecná charakteristika vývoje	545
22.1.1.1 Slované v 6.–9. století	545
22.1.1.2 Vznik starého ruského státu a období raného feudalismu	546
22.1.2 Společenská struktura – geneze a rozvoj feudálních vztahů	547
22.1.3 Systém státních orgánů	549
22.2 Období feudální rozdrobenosti a tatarské nadvlády (13.–16. století)	549
22.2.1 Všeobecná charakteristika vývoje	549
22.2.2 Společenská struktura	552
22.2.3 Systém státních orgánů	553
22.3 Budování centralizovaného ruského státu, vznik absolutismu (samoděržaví) od 14. století do poloviny 19. století	554
22.3.1 Všeobecná charakteristika vývoje	554
22.3.2 Společenská struktura	556
22.3.2.1 Šlechta	556
22.3.2.2 Rolnictvo	557
22.3.2.3 Městské obyvatelstvo	557
22.3.3 Systém státních orgánů	558
22.3.3.1 Ústřední orgány	558
22.3.3.2 Místní orgány	558
22.4 Rusko v období kapitalismu (polovina 19. století – I. světová válka)	559
22.4.1 Všeobecná charakteristika vývoje	559
22.4.2 Společenská struktura a systém státních orgánů	560
22.4.3 Reformy 60. let	563
22.4.4 První ruská revoluce 1905–1907, vývoj do I. světové války	566
22.5 Prameny práva a jeho vývoj	569
22.6 Únorová revoluce a vývoj do Října 1917	572
22.7 Vznik sovětského státu a práva (1917–1918)	575
22.8 Občanská válka a zahraniční vojenská intervence (1918–1920)	580
22.8.1 Válečný komunismus	580
22.8.2 Prameny práva a jeho vývoj	581
22.9 Obnova národního hospodářství a počátky NEPu (1921–1925)	583
22.9.1 Nová ekonomická politika (NEP)	583
22.9.2 Prameny práva a jeho vývoj	584
22.10 Vytváření administrativně-byrokratického modelu socialismu (1926–1945)	586
22.10.1 Kult osobnosti, porušování zákonnosti	586
22.10.2 Industrializace, kolektivizace zemědělství	588
22.10.3 Nová ústava a změny v právním řádu	590
22.11 Druhá světová válka	591
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	591
Literatura	592
23. Polsko	594
<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.</i>	
23.1 Vznik polské státnosti a období raného feudalismu (10.–13. století)	594
23.1.1 Všeobecná charakteristika vývoje	594
23.1.2 Společenská struktura	595
23.1.3 Systém státních orgánů	596

23.2	Stavovská monarchie (14.–15. století)	596
23.2.1	Všeobecná charakteristika vývoje	596
23.2.2	Společenská struktura	597
23.2.3	System státních orgánů	598
23.3	Šlechtická demokracie a oligarchie (15.–18. století)	598
23.3.1	Všeobecná charakteristika vývoje	598
23.3.2	Společenská struktura	599
23.3.3	System státních orgánů	600
23.4	Polské země v 19. a na počátku 20. století	602
23.5	Prameny práva a jeho vývoj	604
23.6	Obnovení polského státu a jeho vývoj mezi dvěma světovými válkami	605
23.6.1	Všeobecná charakteristika vývoje	605
23.6.2	Prameny práva a jeho vývoj	607
23.7	Národněosvobozenecký boj polského lidu a vznik lidového Polska	608
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	612
	Literatura	613
24. Rakousko		614
	<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.</i>	
24.1	Rakouské země do roku 1526	614
24.2	Rakouské země součástí habsburské monarchie (1526–1918)	615
24.3	Vznik a vývoj Rakouska mezi světovými válkami	616
24.3.1	Dědictví monarchie	616
24.3.2	Deutsch Österreich. Vznik Rakouské republiky	617
24.3.3	Ústava 1920 a ústavní systém	619
24.3.4.	Vývoj Rakouska ve dvacátých a třicátých letech	622
24.3.5	Zánik samostatného Rakouska	625
24.3.6	Obnovení rakouské republiky	626
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	628
	Literatura	628
25. Maďarsko		630
	<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.</i>	
25.1	Vznik Uherského státu a jeho vývoj do roku 1526	630
25.1.1	Všeobecná charakteristika vývoje	630
25.1.2	System státních orgánů	631
25.1.3	Organizace místní správy	633
25.1.4	Organizace soudnictví	635
25.1.5	Prameny práva a jeho vývoj	635
25.2	Uhry součástí Habsburské říše	636
25.3	Maďarsko mezi světovými válkami	639
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	642
	Literatura	643
26. Rumunsko		644
	<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.</i>	
26.1	Sjednocení rumunských zemí – vznik Rumunska	644
26.2	Rumunsko mezi světovými válkami	646
26.3	Prameny práva a jeho vývoj	648
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	648
	Literatura	649

27. Bulharsko	650
<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.</i>	
27.1 Bulharský středověký stát (681–1396)	650
27.1.1 Všeobecná charakteristika vývoje	650
27.1.2 Společenská struktura	652
27.1.3 Systém státních orgánů	654
27.1.4 Prameny práva a jeho vývoj	655
27.2 Země v období turecké nadvlády (1396–1878)	656
27.3 Obnova bulharské národní státnosti (1878–1914)	658
27.4 Bulharsko mezi dvěma světovými válkami	659
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	662
Literatura	662
28. Jihoslovanské země	664
<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček CSc.</i>	
28.1 Počátky jihoslovanských států	664
28.1.1 Všeobecná charakteristika vývoje	664
28.1.2 Společenská struktura, systém státních orgánů	665
28.1.3 Prameny práva a jeho vývoj	666
28.2 Jihoslovanské země pod tureckou nadvládou	666
28.3 Obnovení srbské národní státnosti	668
28.4 Království SHS a Jugoslávie	669
28.5 Prameny práva a jeho vývoj	671
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	672
Literatura	672
29. Albánie	673
<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček CSc.</i>	
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	674
Literatura	674
30. Řecko	675
<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	677
31. Vztah státu a církve	688
<i>Prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.</i>	
31.1 Boj církve za teokracii (9.–14. století)	688
31.2 Vztah státu a církve od reformace do novověku (15.–20. století)	681
Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	684
Literatura	684
32. Vývoj mezinárodních vztahů a mezinárodního práva	685
<i>Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.</i>	
32.1 Mezinárodní vztahy ve starověku	685
32.2 Mezinárodní vztahy ve středověku a raném novověku	687
32.2.1 Křižácké války	687
32.2.2 Válečné obyčeje v Evropě	688
32.2.3 Válečné obyčeje v Kyjevské Rusi	688
32.2.4 Válečné zvyklosti u Arabů	688
32.2.5 Válečné obyčeje v 17. a 18. století v Evropě	689
32.2.6 Válečné právo v Rusku za vlády Petra I. a Kateřiny II.	690

32.2.7	Středověké a raněnovověké teorie o válce a míru	690
32.2.8	Druhy středověkých a raněnovověkých válek	691
32.2.9	Středověké a novověké projekty mírové organizace	693
32.3	Mezinárodní vztahy v 19. století	694
32.4	První světová válka a její důsledky	696
32.4.1	Příčiny světového konfliktu	696
32.4.2	Rozpoutání světové války	697
32.4.3	Průběh války v letech 1914–1915	698
32.4.4	Závěrečná etapa světové války (1917–1918)	699
32.4.5	Světová válka a mezinárodní právo	699
32.4.6	Mírová jednání na pařížské konferenci	702
32.5	Vývoj snah o zajištění kolektivní bezpečnosti mezi světovými válkami	704
32.5.1	Vznik, organizace a význam Společnosti národů	704
32.5.2	Snahy o řešení bezpečnosti mezi státy ve dvacátých letech	707
32.5.3	Třicátá léta ve znamení nástupu fašismu	709
32.6	Druhá světová válka	710
32.6.1	Vznik druhé světové války	710
32.6.2	Vývoj válečného konfliktu do přepadení Sovětského svazu	711
32.6.3	Vývoj světové války po přepadení Sovětského svazu a vytvoření protihitlerovské koalice	712
32.6.4	Závěrečná etapa druhé světové války – vítězství protihitlerovské koalice	714
32.6.5	Vývoj diplomatických vztahů v průběhu druhé světové války	715
32.6.6	Důsledky druhé světové války	721
32.7	Poválečný vývoj mezinárodní integrace	723
32.7.1	Vznik Organizace spojených národů	723
32.7.2	Hlavní tendence mezinárodní integrace po druhé světové válce, snahy o zajištění kolektivní bezpečnosti	727
32.8	Vývoj mezinárodního soudnictví	730
	<i>JUDr. Ilona Schelleová, Dr.</i>	
	Přehled nejdůležitějších právněhistorických událostí	734
	Literatura	735
	Přehled panovníků a představitelů států	736
	Rejstřík jmenný	761
	Rejstřík věcný	782